

Naturforvaltningsarbejdet har imidlertid også kulturmiljøaspekter. Det ses i flere af de gennemførte naturforvaltningsprojekter, f.eks. genskabelsen af Højby Sø i Odsherred og Spøttrup Sø i Salling. Vandstandshævningen i den vestsjællandske Åmose for at sikre de arkæologisk internationalt betydningsfulde bopladslag fra kongemosekulturen er gennemført som frednings- og naturgenopretningssag.

Regeringen vil forstærke kulturmiljøaspekterne i det fortsatte naturforvaltningsarbejde.

By- og bygningsbevaring

Det er afgørende, at by- og bygningsbevaringen indgår med den fornødne vægt i den kommunale planlægning. Kommunerne har ansvaret for bevaringen af landets omkring 300.000 bevaringsværdige bygninger. Dette sker først og fremmest gennem kommune- og lokalplanlægningen.

Det må vurderes, om den kommunale bevaringsplanlægning har den tilstrækkelige kvalitet, eller om kommunerne ved revisionen af kommuneplanen – i lighed med den statslige udmelding til 1997-revisionen af regionplanerne – skal tilskyndes til en særlig planlægningsindsats for bevaringsarbejdet.

Med kommuneplanen fastlægges de overordnede retningslinjer, og i lokalplaner kan der fastsættes bindende bestemmelser om bygningsernes ydre og sammenhæng med omgivelserne. Kommunalbestyrelsen kan også i en lokalplan træffe beslutning om, at bevaringsværdige bygninger ikke må nedrives. Det anslås, at omkring 50.000 bygninger er omfattet af bevarende lokalplaner eller tilsvarende bevaringsbestemmelser.

Siden 1990 har Skov- og Naturstyrelsen med baggrund i Folketingets drøftelser i 1989 understøttet den kommunale planlægning gennem udgivelse af 46 kommuneatlas, der gennem det såkaldte SAVE-system har vurderet bevaringsværdien af i alt ca. 225.000 bygninger og 1.300 bymiljøer. Miljø- og Energiministeriet har i de sidste 6 år afsat godt 10 mio. kr. pr. år til opgaven, som har stor interesse i kommunerne. I 1996 vil den omfattende kortlægning af København blive afsluttet i forbindelse med Kulturby 96.

Kommuneatlas tilvejebringes i et tæt samarbejde mellem kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen og følges af en lokal følgegruppe, som

ned sættes af kommunalbestyrelsen. Kommuneatlas beskriver også, hvilke initiativer kommunen bør tage i den kommende planlægning.

Internationalt har SAVE-systemet med succes være afprøvet i udlandet, f.eks. i Irland, Polen og Tyskland. Systemet er på opfordring af UNESCO indlagt på Internettet.

Det er regeringens opfattelse, at kommuneatlassystemet skal videreudvikles.

Det skal fortsat alene være op til den enkelte kommunalbestyrelse, om der skal gennemføres en atlasregistrering i den pågældende kommune. Det bør imidlertid overvejes, om kommunerne selv bør foretage bedømmelsen af de enkelte bygninger og finansiere en større del af atlasarbejdet. Dette er i øjeblikket under afprøvelse i et forsøgsprojekt i Lemvig Kommune.

Som yderligere understøttelse af den kommunale indsats i bevaringsarbejdet vil der blive udsendt en vejledning til kommunerne med konkrete eksempler på forskellige typer af bevarende lokalplaner. Vejledningen kan også ses som en anvisning på, hvordan kommuneatlasregistreringerne gennem kommune- og lokalplanlægningen kan gøres bindende for arealanvendelsen.

I 1996 er det hensigten yderligere at udvikle SAVE-systemet, således at vurderinger af bygningernes bevaringsværdier kan suppleres med ressourceøkonomiske vurderinger. Hensigten er herigennem at få kendskab til konsekvenser af henholdsvis nedrivning, renovering eller vedligeholdelse. På denne måde vil en vurdering af bevaringsarbejdets miljøkonsekvenser blive indbygget i selve SAVE-systemet. Hermed kan fremtidens kommuneatlas medvirke til integrationen mellem kulturmiljøsynsvinklerne og den øvrige miljøpolitik.

Lokale bevaringsfonde

Som nævnt i regeringens »Natur- og Miljøpolitisk Redegørelse 1995« overvejer regeringen at foreslå oprettelse af lokale bevaringsfonde i de kommuner, der har udarbejdet kommuneatlas. Bevaringsfondenes hovedopgave er at sikre istandsættelsesarbejder af høj kvalitet på de bevaringsværdige bygninger. Den økonomiske støtte, formentlig i form af lån, kan tildeles ejere af bevaringsværdige bygninger.

Bevaringsfondene kan styres og støttemidlerne administreres af lokale bevaringsråd med medlemmer udpeget af kommunalbestyrelsen